

Zastupování dětí - úplné znění zákona

Výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen "ZoZ")

Základní podmínky

Dítě, definované § 121, odst. 1, ZoZ, jako fyzická osoba mladší 15 let, nebo starší 15 let, pokud nemá ukončenou povinnou školní docházku, může podle § 121, odst. 2, ZoZ, vykonávat pouze uměleckou, kulturní, sportovní a reklamní činnost (dále jen „činnost dítěte“) pro právnickou nebo fyzickou osobu (dále jen „provozovatel činnosti“), jen jestliže je tato činnost přiměřena jeho věku, není pro něj nebezpečná, nebrání jeho vzdělávání nebo docházce do školy a účasti na výukových programech, nepoškozuje jeho zdravotní, tělesný, duševní, morální nebo společenský rozvoj, a to jen na základě jednotlivého povolení vydaného pro určité dítě a určitou činnost (dále jen „povolení“).

Pro účely ZoZ se za činnost dítěte nepovažuje:

- a) zájmová kulturní činnost v amatérských souborech a základních uměleckých školách,
- b) vystupování na uměleckých a kulturních akcích pořádaných školou, školským zařízením nebo ústavem sociální péče nebo na akcích, na kterých se škola, školské zařízení nebo ústav sociální péče organizačně podílí,
- c) činnost konaná v rámci výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních v souladu se vzdělávacími programy,
- d) účast na uměleckých a sportovních soutěžích, pokud nejde o činnosti za odměnu, nebo
- e) činnost konaná v rámci mimoškolní výchovy a při ostatních nekomerčních zájmových aktivitách, která není vykonávána za odměnu.

Pro uvedené činnosti dítěte tedy není třeba získávat od příslušného úřadu práce povolení.

Povolování výkonu činnosti dítěte

Podle § 122, odst. 1, ZoZ, rozhoduje o povolení úřad práce na základě písemné žádosti podané zákonným zástupcem dítěte nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, do jejíž péče bylo dítě svěřeno rozhodnutím soudu (dále jen "zákonný zástupce"). Lze předpokládat, že úřad práce bude při zvažování zda konkrétní činnost dítěte povolit, posuzovat konkrétní činnost dítěte zejména podle kritérií uvedených v § 121, odst. 1, ZoZ.

Povolení je nutné získat dle § 122, odst. 2, ZoZ, vždy pro činnost:

- a) uměleckou a kulturní vytváření autorských děl nebo provádění uměleckých výkonů podle zvláštního právního předpisu (zák. č. 121/2000, Sb. o právu autorském) a provádění úkonů zejména v oblasti hudební, pěvecké a taneční,
- b) reklamní provádění úkonů v reklamě (zák. č. 1995 Sb., o regulaci reklamy) a propagaci výrobků, služeb nebo jiných objektů a předmětů a činnost v modelingu,
- c) sportovní provádění sportovních výkonů na veřejnosti.

Povolení vydává úřad práce příslušný podle trvalého pobytu dítěte, a pokud dítě nemá trvalý pobyt, podle místa, kde se zdržuje (§122, odst. 7, ZoZ), a to nejdéle na dobu 12 měsíců po sobě jdoucích, které následují po dni právní moci rozhodnutí úřadu práce o povolení, nejdéle však do doby, do které je fyzická osoba považována podle ZoZ za dítě (§122, odst. 8). ZoZ stanoví v § 123, odst. 5, ZoZ, úřadu práce povinnost o žádosti o povolení rozhodnout nejpozději do 30 kalendářních dnů od jejího doručení úřadu práce. Úřad práce je dále povinen doručit bez zbytečného odkladu rozhodnutí o povolení výkonu činnosti dítěte nebo rozhodnutí o nepovolení výkonu činnosti dítěte zákonnému zástupci dítěte, provozovateli činnosti a úřadu práce, který je příslušný k výkonu kontrolní činnosti (§ 123, odst. 7, ZoZ).

Povolení lze prodloužit, pokud úřad práce o prodloužení rozhodl před uplynutím období, na něž byl výkon takové činnosti dítěti povolen. O prodloužení povolení žádá zákonný zástupce dítěte písemně nejpozději 30 kalendářních dnů před uplynutím období, na něž byl výkon této činnosti dítěti povolen. Při rozhodování o prodloužení povolení vychází úřad práce z údajů uvedených v žádosti o vydání povolení doplněných zákonným zástupcem o nové skutečnosti rozhodné pro vydání povolení; vždy je nutno předložit nový lékařský posudek. Povolení lze prodloužit nejdéle na dobu dalších 6 měsíců po sobě jdoucích. (§ 123, odst. 5, ZoZ).

O povolení lze žádat i opakovaně. Byla-li však žádost o vydání povolení zamítnuta s ohledem na lékařský posudek, lze žádost o vydání povolení výkonu téže činnosti konané za stejných podmínek podat znovu nejdříve po uplynutí 3 měsíců ode dne, kterým nabylo právní moci rozhodnutí úřadu práce o zamítnutí vydání povolení.

ZoZ stanoví příslušným úřadům práce základní obsahové náležitosti povolení a významná zákonná omezení týkající se zejména délky doby výkonu činnosti dítěte. Podle § 123, odst. 1, ZoZ, úřad práce v povolení výkonu činnosti dítěte stanoví:

- a) maximální rozsah jejího výkonu u dítěte do 6 let věku 2 hodiny denně, přičemž její celková délka za týden nesmí přesáhnout 10 hodin,
- b) maximální rozsah jejího výkonu u dítěte od 6 do 10 let věku 3 hodiny denně, přičemž její celková délka za týden nesmí přesáhnout 15 hodin,
- c) maximální rozsah jejího výkonu u dítěte od 10 do 15 let věku 4 hodiny denně, přičemž její celková délka za týden nesmí přesáhnout 20 hodin,
- d) podmínky pro výkon činnosti upravující rozvrh činnosti a odpočinku v závislosti na rozsahu a druhu činnosti, způsob zajištění ochrany zdraví a bezpečnosti a minimální požadavky na zajištění vhodných pracovních podmínek k výkonu činnosti.

Podle § 123, odst. 2, ZoZ, vykonává-li dítě činnost pro více provozovatelů činnosti, doby těchto činností se sčítají a jejich součet nesmí být vyšší než výše uvedené doby.

Další zákonná omezení jsou upravena v:

- §123, odst. 3, ZoZ, podle kterého dítě nesmí činnost vykonávat v době mezi 22. a 6. hodinou; pokud u dítěte, které plní povinnou školní docházku, není následující den po dnu, kdy končí tato doba, dnem školního vyučování, je výkon činnosti zakázán v době mezi 22.30 a 6. hodinou.

- §123, odst. 4, ZoZ, podle kterého musí mít dítě po skončení výkonu denní činnosti nepřetržitý odpočinek nejméně v délce 14 hodin. Pokud vykonává činnost po sobě 5 jdoucích kalendářních

dnů, nesmí vykonávat činnost nejméně v následujících 2 po sobě jdoucích kalendářních dnech. V kalendářním týdnu nesmí dítě činnost vykonávat alespoň 2 kalendářní dny.

Povinnosti provozovatele činnosti

Podle § 121, odst. 4, ZoZ, je provozovatel činnosti povinen zajistit:

- a) soustavný dohled způsobilou osobou v době dohodnuté pro činnost dítěte, případně i při dopravě na ni, pokud ji nevykonává zákonný zástupce,
- b) vhodné podmínky odpovídající charakteru činnosti, kterou bude dítě vykonávat.

Dále je provozovatel podle § 122, odst. 4, ZoZ, povinen pro případ náhrady škody, ke které by mohlo dojít při výkonu činnosti, sjednat pojištění; přičemž sjednání pojištění musí být uvedeno v povolení.

Pokud jde o řízení o povolení výkonu činnosti dítěte je provozovatel činnosti účastníkem řízení (§122, odst. 6, ZoZ).

Následky porušení uvedených ustanovení ZoZ

Pokud úřad práce zjistí, že:

- a) dítě vykonává činnost bez povolení,
- b) provozovatel činnosti při výkonu činnosti dítěte porušil povinnosti stanovené tímto zákonem nebo jinými právními předpisy, nebo
- c) podle lékařského posudku vydaného v době po vydání rozhodnutí o povolení není výkon této činnosti pro dítě vhodný,

je povinen výkon činnosti dítěte zakázat bezprostředně poté, co se o uvedených skutečnostech dozvěděl, a to prohlášením sděleným zástupci dítěte a provozovateli činnosti. Ode dne sdělení tohoto prohlášení má zákonný zástupce povinnost činnost dítěte ukončit; takovou povinnost má i provozovatel činnosti. Prohlášení o zákazu činnosti dítěte může úřad práce učinit písemně nebo ústně. Bylo-li prohlášení učiněno ústně, je úřad práce povinen provést o tomto ústním prohlášení zápis, a to téhož dne, kdy k prohlášení došlo. Bylo-li prohlášení učiněno ústně, vydá úřad práce na místě písemné potvrzení. Prohlášení učiněné písemně a písemné potvrzení obdrží zákonný zástupce dítěte a provozovatel činnosti. (§ 124, ZoZ).

Přestupek, správní delikt

Pokud fyzická osoba umožní dítěti výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti bez povolení nebo podmínky tohoto povolení poruší dopustí se tím podle § 139, odst. 1, písm. c), ZoZ, přestupku za který lze uložit podle § 139, odst. 6, písm. b), ZoZ, pokutu do 2.000.000,-Kč.

Pokud právnická osoba umožní dítěti výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti bez povolení nebo podmínky tohoto povolení poruší dopustí se tím podle § 140, odst. 1, písm. d), ZoZ, správního deliktu za který lze uložit podle § 140, odst. 3, písm. b), ZoZ, pokutu do 2.000.000,-Kč.

Pro úplnost lze uvést obsahové náležitosti žádosti o povolení, upravené v § 122, odst. 3, ZoZ.

Žádost o povolení musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození dítěte a bydliště,

b) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zákonného zástupce dítěte, bydliště nebo místo, kde se zdržuje,

c) písemný souhlas dítěte s tím, že bude činnost vykonávat, je-li dítě s ohledem na věk a rozumovou vyspělost schopno vyjádřit svůj názor,

d) lékařský posudek praktického lékaře pro děti a dorost o tom, že činnost, kterou bude dítě vykonávat a doba jejího konání, vzhledem k časovému vymezení jejího výkonu, je přiměřená z hlediska zdravotního a že dítě je ze zdravotního hlediska způsobilé tuto činnost vykonávat. Lékařský posudek v době vydání povolení nesmí být starší než 3 měsíce. Posudek vydává lékař na základě žádosti zákonného zástupce dítěte. Podkladem pro vydání posudku jsou údaje zpracované provozovatelem činnosti v rozsahu písmene e),

e) druh činnosti, kterou bude dítě vykonávat, její popis, charakteristika pracovních podmínek a pracovišť, ve kterých bude dítě činnost vykonávat, a bude-li vykonávat více druhů takových činností, uvádějí se u každého z druhů těchto činností,

f) údaje o právnické nebo fyzické osobě, pro kterou bude dítě činnost vykonávat, nebo o provozovatelích činnosti, bude-li dítě vykonávat činnost pro více provozovatelů činnosti, a to 1. jméno, popřípadě jména, příjmení, bydliště, identifikační číslo

(bylo-li přiděleno), bude-li provozovatelem činnosti fyzická osoba, 2. obchodní firmu nebo název, právní formu, sídlo, identifikační číslo, jméno, popřípadě jména a příjmení osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby, bude-li provozovatelem činnosti právnická osoba,

g) dobu, po kterou bude dítě činnost vykonávat, a časové vymezení doby jejího výkonu.